

FORTSAT STIGNING I KOMMUNALPOLITIKERNES BRUG AF "BEN"

10-11-2021

AF OTTO BRØNS-PETERSEN | CEPOS |

Omfanget af kommunale "ben" er fortsat stigende. I 2021 blev kommunalpolitikere aflønnet med i alt 41,4 mio. kr. i vederlag for at sidde i bestyrelser mv. i selskaber og institutioner udpeget af kommunalbestyrelserne. Det viser en optælling på grundlag af kommunernes lovpligtige oplysninger. "Benene" omfatter ikke de faste kommunalbestyrelsesvederlag eller aflønnede poster som led i kommunernes myndighedsopgaver.

Antallet af "ben" er vokset med 3 pct. siden 2015 til i alt 1.086. Det tyder på fortsatte kompetenceproblemer i ledelsen af kommunale selskaber, hvor "benene" ifølge kommunerne selv indgår som led i de kommunale konstitueringer.

Den største modtager i 2021 får 557.032 kr. i særskilte vederlag for kommunale "ben".

Det anbefales, at kommunerne ikke fremtidigt ejer selskaber, men klart adskiller den politiske bestiller- og producentrolle. I det omfang, kommunalbestyrelserne udpeger medlemmer af bestyrelser mv., bør det ske på grundlag af dokumenterede kvalifikationer. Politikere bør ikke aflønnes særskilt for bestyrelsesposter, men gennem den almindelige vederlag som kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Kommunalpolitikere udpeger i høj grad sig selv som lønnede medlemmer af bestyrelser i selskaber mv., som de ejer og/eller kontrollerer. En optælling baseret på de lovpligtige opgørelser på kommunernes hjemmesider viser, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne i 2021¹ bestrider i alt 1.086 bestyrelsesposter med samlede vederlag på 41,4 mio. kr. Bestyrelsesvederlaget kommer oveni de faste vederlag for at være medlem af kommunalbestyrelsen, udvalgsformand, borgmester osv.

Som det fremgår af tabel 1, er de samlede vederlag steget med 11 pct. (i løbende priser) siden 2015. Det dækker over en stigning på 3 pct. i antallet af bestyrelsesposter og 8 pct. i det gennemsnitlige vederlag. Væksten kommer efter en voldsom stigning på 64 pct. i de samlede vederlag fra 2007 til 2015. Væksten er således aftaget i den sidste periode, men niveauet er altså steget yderligere.

---

¹ Greve Kommune har dog ikke opgjort antallet senere end 2020, så kommunen indgår i optællingen med dette år. De fleste udpegelser rækker dog

Tabel 1 Opgørelse af kommunale vederlag 2007-2021

	2007	2015	2021	Stigning 2007-2015	Stigning 2015-2021
Værdi af vederlag i alt	22.678.366	37.191.440	41.352.287	64%	11%
Antal vederlag	872	1.051	1.086	21%	3%
Værdi af gennemsnitligt vederlag	26.007	35.387	38.078	36%	8%

Kilder: Kommunernes hjemmesider og egne beregninger

I optællingen indgår alene bestyrelsesposter i selskaber mv., hvis arbejdsområder i varierende omfang også udøves af det private marked, f.eks. forsyningsselskaber. Derimod indgår de poster ikke, som følger af kommunernes myndighedsopgaver, f.eks. medlemmer af skatteankenævn. Optællingen omfatter kun poster med et fast vederlag².

Det gennemsnitlige vederlag udgør 38.078 kr. per bestyrelsespost i 2021. Der er betydelige forskelle på, hvor mange "ben" de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer sidder på. Topscoreren er Hennings tidligere borgmester (som fortsat bestrider en række poster) med samlede vederlagsindtægter fra bestyrelsesposter mv. på 557.032 kr. i 2021. De ti højest lønnede kommunalpolitikere med sådanne vederlag fremgår af tabel 2.

Tabel 2 Ti største vederlagsmodtagere

Rang	By	Top 10 politikere der får det højeste vederlag i alt, 2021	Absolut værdi	Antal vederlag
1	Herning	Lars Krarup (V)	557.032	3
2	Vallensbæk	Henrik Rasmussen (C)	500.745	6
3	Odense	Peter Rahbæk Juel (A)	497.534	7
4	Frederiksberg	Jørgen Glenthøj (C)	409.439	3
5	Holstebro	Nils Ulrik Nielsen (A)	403.761	3
6	Viborg	Allan Clifford Christensen (V)	396.042	4
7	Struer	Mads Jakobsen (V)	396.042	3
8	Holstebro	H. C. Østerby (V)	366.529	4
9	Kolding	Jørn Pedersen (V)	364.000	2
10	Nordfyn	Morten Andersen (V)	356.675	5

Kilder: Kommunernes hjemmesider og egne beregninger

Af appendiks 1 og 2 fremgår antallet og summen af vederlagene for de enkelte kommuner. Hver kommune har i gennemsnit "ben" for 426.312 kr. mod 381.636 kr. i 2015. Det maksimale antal vederlag er 56, mens det i 2015 var på 48. Også den højeste vederlagssum i en kommune er steget fra 2,1 mio.kr. i 2015 til 2,6 mio.kr. i år. Flere af topscorerne har kun relativt få, men til gengæld meget vellønnede "ben".

² Poster, der alene aflønnes med mødehonorar, indgår således ikke, mens poster som aflønnes med både fast honorar og mødehonorar kun indgår med det faste honorar.

TYDER PÅ FORTSAT KOMPETENCEPROBLEM

Kommunerne har tidligere selv i spørgeundersøgelser tilkendegivet, at de kommunale "ben" spiller en væsentlig rolle i konstitueringsforhandlinger (se Brøns-Petersen og Gjedsted 2017). I Københavns Kommune indgik et uspecificeret antal poster til en værdi af 125.000 kr. til Alternativet eksplicit af konstitueringsaftalen i 2017. I andre tilfælde er stærke borgmestere i stand til at bemærke sig en væsentlig del af posterne.

Det fremgår ligeledes, at den primære kompetence af kommunerne selv angives som "kommunalbestyrelseserfaring".

Udpegningen af bestyrelsesmedlemmer på grundlag ikke af relevant ledelses- eller fagkompetence, men politiske handler kan medføre betydelige omkostninger for borgerne bl.a. på grund af manglende effektivitet. Regeringen har tidligere offentliggjort analyser, som peger på et effektiviseringspotentiale alene i forsyningssektoren på 6-7 mia.kr. (se Lauritzen Consult 2018), der bl.a. kan hænge sammen med utilstrækkelige ledelseskompetence og bestyrelsesincitament.

Den fortsatte stigning i antallet af kommunale "ben" tyder på, at der ikke i den forgangne valgperiode er sket en væsentlig yderligere professionalisering af bestyrelserne med tilførsel af større ledelsesmæssig kompetence, om end der eksempler på det. Det kan medvirke til at fastlåse effektiviseringsproblemerne ikke blot i forsyningssektoren, men også på andre vigtige områder, hvor kommunalbestyrelserne udpeger sig selv til selskabers ledelse.

ANBEFALINGER

Medlemmer af bestyrelser i selskaber og institutioner bør udnævnes på basis af dokumenterede kompetencer. Reglerne bør strammes centralt. I mellemtiden er det op til kommunalbestyrelserne og vælgerne at sikre, at udvælgelsen sker efter saglige kriterier.

"Ben"-problematikken er en understregning af, at det ikke er hensigtsmæssigt at sammenblende politiske bestiller-funktioner med producenthensyn. Ideelt bør kommuner ikke eje selskaber, men højst udbyde opgaver til de mest effektive selskaber. Sammenblanding indebærer risiko for både, at der ikke er den fornødne fokus på behovet for effektiv drift, og at producenthensyn kommer til at dominere i forhold til hensynet til kunder og brugere. I nogle tilfælde kan sammenblandingen resultere i for høje forbrugerpriser, mens den i andre kan medføre ekstra byrder for skatteyderne.

Vederlagskommissionen (2016) foreslog, at kommunalbestyrelsesmedlemmer, der repræsenterer kommuner i bestyrelser mv., aflønnes af deres faste vederlag. I den udstrækning, der kan være saglige hensyn for at udpege kommunalbestyrelsesmedlemmer til bestyrelsesposter mv., bør det ske på grundlag af kompetencer og aflønnes som en del af det almindelige kommunalbestyrelsesarbejde. Det skaber uheldige og vanskeligt forklarlige incitament, at ellers sammenlignelige kommunalbestyrelsesmedlemmer kan blive aflønnet vidt forskelligt, afhængig af deres politiske interesseområde.

REFERENCER

- Brøns-Petersen, Otto, og Søren Havn Gjedsted. 2017. "Kraftig stigning i kommunale vederlag". *Cepos analysenotat*, november. https://cepos.dk/media/2060/notat_2017_11_07_kraftig_stigning_i_kommunale_vederlag.pdf.
- Lauritzen Consult. 2018. "Dårlig regulering af forsyningselskaber koster forbrugerne op mod 6-7 mia. kr. om året". *Cepos analysenotat*, december. <https://cepos.dk/media/1747/regulering-af-forsyningstjenester-notat.pdf>.
- Vederlagskommissionen. 2016. "Rapport fra Vederlagskommissionen". Økonomi- og Indenrigsministeriet. https://www.oim.dk/media/8361/rapport_fra_vederlagskommissionen.pdf.

Tabel 3 Appendiks 1 (Ændring i antal vederlag i kommunerne)

Kommune	Antal vederlag i kommunerne, 2007	Antal vederlag i kommunerne, 2015	Antal vederlag i kommunerne, 2021	Absolut fald/stigning i antal af vederlag 2007-2015	Absolut fald/stigning i antal af vederlag 2015-2021
Albertslund Kommune	6	9	6	3	-3
Allerød Kommune	2	5	2	3	-3
Assens Kommune (2016)	9	8	6	-1	-2
Ballerup	12	20	13	8	-7
Billund Kommune	1	6	6	5	0
Bornholms Kommune	16	18	10	2	-8
Brøndby	6	7	11	1	4
Brønderslev Kommune	7	4	12	-3	8
Dragør Kommune	7	3	3	-4	0
Egedal Kommune	8	13	5	5	-8
Esbjerg Kommune	4	18	18	14	0
Fanø Kommune	0	0	0	0	0
Favrskov Kommune	4	9	13	5	4
Faxe Kommune	9	12	10	3	-2
Fredensborg Kommune	7	13	12	6	-1
Fredericia Kommune	12	12	13	0	1
Frederiksberg Kommune	13	30	34	17	4
Frederikshavn Kommune	70	10	11	-60	1
Frederikssund Kommune	4	3	7	-1	4
Furesø Kommune	6	10	13	4	3
Faaborg-Midtfyn Kommune	14	4	2	-10	-2
Gentofte Kommune	10	12	6	2	-6
Gladsaxe Kommune	4	11	9	7	-2
Glostrup Kommune	8	8	11	0	3
Greve Kommune (2020)	2	3	6	1	3
Gribskov Kommune	3	11	8	8	-3
Guldborgsund Kommune	24	22	17	-2	-5
Haderslev Kommune	8	8	9	0	1
Halsnæs Kommune	3	10	8	7	-2
Hedensted Kommune	2	7	6	5	-1
Helsingør Kommune	7	9	9	2	0
Herlev Kommune	2	8	10	6	2
Herning Kommune	12	10	11	-2	1
Hillerød Kommune	6	6	9	0	3
Hjørring Kommune	20	19	17	-1	-2
Holbæk Kommune	N/A	6	4		-2
Holstebro Kommune	16	16	19	0	3
Horsens Kommune	9	18	14	9	-4

Hvidovre Kommune	8	8	4	0	-4
Høje-Taastrup Kommune	7	11	14	4	3
Hørsholm Kommune	1	9	6	8	-3
Ikast-Brande Kommune	3	5	7	2	2
Ishøj Kommune	7	9	8	2	-1
Jammerbugt Kommune	6	13	13	7	0
Kalundborg Kommune	15	15	20	0	5
Kerteminde Kommune	3	4	4	1	0
Kolding Kommune	14	22	19	8	-3
Københavns Kommune	0	31	38	30	7
Køge Kommune	1	12	11	-2	-1
Langeland Kommune	14	0	1 -		1
Lejre Kommune	0	4	6	4	2
Lemvig Kommune	0	8	11	3	3
Lolland Kommune	5	48	56	8	8
Lyngby-Taarbæk Kommune	40	9	6	3	-3
Læsø Kommune	6	3	5	1	2
Mariagerfjord Kommune	2	8	14	4	6
Middelfart Kommune	4	14	8	11	-6
Morsø Kommune	3	9	10	8	1
Norddjurs Kommune	1	14	12	7	-2
Nordfyns Kommune	7	7	7	5	0
Nyborg Kommune	2	7	8	-1	1
Næstved Kommune	8	16	39	-5	23
Odder Kommune	21	9	8	2	-1
Odense Kommune	7	21	17	2	-4
Odsherred Kommune	19	5	3 -		-2
Randers Kommune	5	12	9	2	-3
Rebild Kommune	10	11	12	5	1
Ringkøbing-Skjern Kommune	6	8	12	6	4
Ringsted Kommune	2	4	6	4	2
Roskilde Kommune	0	9	4	-1	-5
Rudersdal Kommune	10	10	7	-4	-3
Rødovre Kommune	14	5	3	-1	-2
Samsø Kommune	6	1	2 -		1
Silkeborg Kommune	1	9	8	2	-1
Skanderborg Kommune	7	8	7	5	-1
Skive Kommune	3	13	11	5	-2
Slagelse Kommune	8	11	8	-54	-3
Solrød Kommune	65	11	10	9	-1
Sorø Kommune	2	5	7 -		2
Stevns Kommune	5	4	5	-3	1
Struer Kommune	7	15	15	2	0
Svendborg Kommune	13	13	17	2	4

Syddjurs Kommune	11	7	10	2	3
Sønderborg Kommune	5	8	8	3	0
Thisted Kommune	5	7	11	2	4
Tønder Kommune	5	8	11	-1	3
Tårnby Kommune	9	9	7	4	-2
Vallensbæk Kommune	5	8	7	1	-1
Varde Kommune	7	10	11	8	1
Vejen Kommune	2	11	8	6	-3
Vejle Kommune	5	16	16	4	0
Vesthimmerlands Kommune	12	10	9	4	-1
Viborg Kommune	6	12	20	1	8
Vordingborg Kommune	11	18	21	-2	3
Ærø Kommune	20	4	4	2	0
Aabenraa Kommune	2	10	9	3	-1
Aalborg Kommune	35	37	42	2	5
Aarhus Kommune	7	8	14	4	6

Kilder: Kommunernes hjemmesider og egne beregninger

Tabel 4 Appendiks 2 (ændring i værdi af vederlag i kommunerne)

Kommune	Samlet værdi af vederlag, 2007	Samlet værdi af vederlag, 2015	Samlet værdi af vederlag, 2021	Absolut fald/stigning i værdi af vederlag 2007-2015	Absolut fald/stigning i værdi af vederlag 2015-2021
Albertslund Kommune	350.210	470.298	291.843	120.088	-178.455
Allerød Kommune	46.043	84.041	30.794	37.998	-53.247
Assens Kommune (2016)	205.500	313.947	216.257	108.447	-97.690
Ballerup	331.407	321.710	236.765	-9.697	-84.945
Billund Kommune	31.000	132.400	203.208	101.400	70.808
Bornholms Kommune	673.000	548.520	486.000	-124.480	-62.520
Brøndby	302.271	224.518	385.780	-77.753	161.262
Brønderslev Kommune	107.236	130.969	560.131	23.733	429.162
Dragør Kommune	73.272	321.959	141.173	248.687	-180.786
Egedal Kommune	217.797	259.750	183.943	41.953	-75.807
Esbjerg Kommune	180.902	789.194	668.096	608.292	-121.098
Fanø Kommune	-	-	-	-	-
Favrskov Kommune	118.100	131.300	417.100	13.200	285.800
Faxe Kommune	63.889	232.455	187.165	168.566	-45.290
Fredensborg Kommune	89.000	502.000	607.404	413.000	105.404
Fredericia Kommune	464.960	486.167	393.729	21.207	-92.438
Frederiksberg Kommune	559.743	806.132	1.099.862	246.389	293.730
Frederikshavn Kommune	1.113.807	591.372	644.916	-522.435	53.544

Frederikssund Kommune	61.029	139.200	465.691	78.171	326.491
Furesø Kommune	60.222	446.270	376.356	386.048	-69.914
Faaborg-Midtfyn Kommune	158.785	74.160	26.426	-84.625	-47.734
Gentofte Kommune	228.316	486.799	239.154	258.483	-247.645
Gladsaxe Kommune	55.942	416.745	480.766	360.803	64.021
Glostrup Kommune	125.324	152.722	315.721	27.398	162.999
Greve Kommune (2020)	75.300	77.045	212.152	1.745	135.107
Gribskov Kommune	62.127	321.948	342.237	259.821	20.289
Guldborgsund Kommune	688.378	608.899	703.750	-79.479	94.851
Haderslev Kommune	241.632	445.050	306.413	203.418	-138.637
Halsnæs Kommune	68.917	314.996	272.261	246.079	-42.735
Hedensted Kommune	23.958	183.000	173.000	159.042	-10.000
Helsingør Kommune	100.886	418.142	447.191	317.256	29.049
Herlev Kommune	46.485	437.187	239.853	390.702	-197.333
Herning Kommune	492.056	459.764	856.270	-32.292	396.506
Hillerød Kommune	176.921	393.719	783.177	216.798	389.458
Hjørring Kommune	849.117	822.638	702.413	-26.479	-120.225
Holbæk Kommune	-	295.469	180.641	-	-114.828
Holstebro Kommune	597.054	907.457	1.124.890	310.403	217.433
Horsens Kommune	226.418	954.484	740.814	728.066	-213.670
Hvidovre Kommune	117.573	295.612	237.527	178.039	-58.085
Høje-Taastrup Kommune	186.900	401.929	645.855	215.029	243.926
Hørsholm Kommune	137.736	375.187	362.906	237.451	-12.281
Ikast-Brande Kommune	256.321	126.250	176.700	-130.071	50.450
Ishøj Kommune	135.050	382.000	402.000	246.950	20.000
Jammerbugt Kommune	115.776	302.653	412.837	186.877	110.184
Kalundborg Kommune	313.751	473.180	1.104.449	159.429	631.269
Kerteminde Kommune	89.675	118.985	91.800	29.310	-27.185
Kolding Kommune	543.829	856.471	860.533	312.642	4.062
Københavns Kommune	16.000	2.084.041	2.577.143	2.068.041	493.102
Køge Kommune	405.726	270.800	281.429	-134.926	10.629
Langeland Kommune	0	-	42.976	-	-
Lejre Kommune	0	60.250	175.844	60.250	115.594
Lemvig Kommune	140.128	236.947	247.996	96.819	11.049
Lolland Kommune	314.368	738.920	861.089	424.552	122.169
Lyngby-Taarbæk Kommune	48.108	245.596	82.014	197.488	-163.582
Læsø Kommune	34.200	61.253	115.759	27.053	54.506
Mariagerfjord Kommune	111.834	242.221	339.988	130.387	97.767
Middelfart Kommune	49.378	389.092	257.750	339.714	-131.342
Morsø Kommune	29.739	221.500	220.293	191.761	-1.207

Norddjurs Kommune	109.068	267.153	347.594	158.085	80.441
Nordfyns Kommune	75.000	457.900	441.675	382.900	-16.225
Nyborg Kommune	196.815	290.406	536.720	93.591	246.314
Næstved Kommune	490.640	220.392	659.127	-270.248	438.735
Odder Kommune	125.969	192.991	240.195	67.022	47.204
Odense Kommune	1.105.426	1.378.297	914.586	272.871	-463.711
Odsherred Kommune	27.659	164.000	134.000	136.341	-30.000
Randers Kommune	272.493	778.382	437.140	505.889	-341.242
Rebild Kommune	255.337	190.587	156.798	-64.750	-33.789
Ringkøbing-Skjern Kommune	96.845	347.800	395.798	250.955	47.998
Ringsted Kommune	-	98.608	204.156	98.608	105.548
Roskilde Kommune	177.828	255.000	195.000	77.172	-60.000
Rudersdal Kommune	394.970	187.503	173.372	-207.467	-14.131
Rødovre Kommune	97.795	436.544	157.246	338.749	-279.298
Samsø Kommune	6.000	50.000	45.000	44.000	-5.000
Silkeborg Kommune	289.254	354.565	382.573	65.311	28.008
Skanderborg Kommune	284.158	385.103	391.281	100.945	6.178
Skive Kommune	146.349	246.542	213.924	100.193	-32.619
Slagelse Kommune	1.045.623	624.965	475.201	-420.658	-149.764
Solrød Kommune	11.193	314.976	352.849	303.783	37.873
Sorø Kommune	152.897	203.427	251.162	50.530	47.736
Stevns Kommune	25.481	45.017	137.580	19.536	92.563
Struer Kommune	293.090	529.809	719.879	236.719	190.070
Svendborg Kommune	293.244	436.172	448.993	142.928	12.821
Syddjurs Kommune	73.488	98.744	408.548	25.256	309.804
Sønderborg Kommune	101.860	234.000	268.008	132.140	34.008
Thisted Kommune	130.066	214.227	246.334	84.161	32.107
Tønder Kommune	234.510	271.644	448.002	37.134	176.358
Tårnby Kommune	174.162	356.767	270.255	182.605	-86.512
Vallensbæk Kommune	129.561	300.904	569.928	171.343	269.024
Varde Kommune	39.233	590.069	485.365	550.836	-104.704
Vejen Kommune	68.126	214.994	132.130	146.868	-82.864
Vejle Kommune	518.147	369.716	673.736	-148.431	304.020
Vesthimmerlands Kommune	98.444	340.200	351.557	241.756	11.357
Viborg Kommune	880.911	698.964	1.179.964	-181.947	481.000
Vordingborg Kommune	255.514	410.691	682.643	155.177	271.952
Ærø Kommune	39.751	73.522	69.890	33.771	-3.632
Aabenraa Kommune	340.333	530.829	565.411	190.496	34.582
Aalborg Kommune	1.207.047	1.086.560	884.231	-120.487	-202.329
Aarhus Kommune	100.983	358.157	464.208	257.174	106.051

Kilder: Kommunernes hjemmesider og egne beregninger